

PATVIRTINTA

VšĮ Baisogalos pirminės sveikatos
priežiūros centro direktoriaus

2022 m. spalio 3 d. įsakymu Nr. 24

VŠĮ BAI SOGALOS PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRO SMURTO IR PRIEKABIAVIMO PREVENCIJOS POLITIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. VšĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centro smurto ir priekabiavimo prevencijos politika (toliau – Politika) nustato principus, kuriais vadovaujamosi VšĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centre, siekiant užtikrinti darbuotojų psichologinį saugumą.

2. Politikos tikslas – viešai deklaruoti smurto ir priekabiavimo darbe netoleravimą VšĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centre ir užtikrinti psichologiškai saugios darbo aplinkos kūrimą visiems VšĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojams.

3. Ši Politika taikoma visiems VšĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojams, neatsižvelgiant į užimamas pareigas, amžių, lytį, socialinę padėtį, orientaciją ar įsitikinimus ir kt.

4. Politikoje vartojamos sąvokos:

4.1. **Smurtas** – nepriimtinas vieno ar kelių asmenų elgesys, kuris gali pasireikšti įvairiomis formomis: fiziniu, psichologiniu ir/ar seksualiniu išnaudojimu, vienkartinio ar sistemingu neetišku elgesiu, nepagarbiu elgesiu kitų asmenų atžvilgiu. Darbo aplinkoje smurtas gali pasireikšti tarp to paties lygmens kolegų (horizontalus smurtas), tarp vadovų ir jų pavaldinių (vertikalus smurtas) bei darbuotojų ir kitų asmenų (klientų, vartotojų, trečiųjų asmenų ir kt.).

4.2. **Mobingas** – jėgų disbalansu paremti santykiai darbo vietoje, pasireiškiantys nuosekliu ilgalaikiu netinkamu elgesiu, nukreiptu prieš darbuotoją, kuriais pažeidžiama darbuotojo fizinė, socialinė ar psichologinė gerovė, mažinamas jo produktyvumas bei pasitenkinimas darbu. Mobingą gali taikyti tiek vienas, kolektyvo pritarimą ar galios svertų turintis asmuo, tiek darbuotojų grupė.

4.3. **Priekabiavimas** – nepageidaujamas elgesys, kai asmens lyties, lytinės orientacijos, negalios, amžiaus, rasės, etinės priklausomybės, tautybės, religijos, tikėjimo, kalbos, kilmės, socialinės padėties, įsitikinimų ar pažiūrų, pilietybės, šeimyninės padėties, ketinimo turėti vaiką (vaikų) pagrindu siekiama įžeisti arba įžeidžiamas asmens orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.

4.4. **Psichosocialinis rizikos veiksnys** – veiksnys, kuris dėl darbo sąlygų, darbo reikalavimų, darbo organizavimo, darbo turinio, darbuotojų tarpusavio ar darbdavio ir darbuotojo tarpusavio santykių sukelia darbuotojui psichinį stresą.

4.5. **Psichosocialinė rizika** – rizika darbuotojų psichinei ir fizinei sveikatai bei socialinei gerovei, kurią kelia psichosocialiniai veiksniai susiję su darbo santykiais.

5. Kitos Politikoje naudojamos sąvokos suprantamos ir aiškinamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos respublikos Darbo kodekse, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme ir Psichosocialinės rizikos vertinimo metodiniuose nurodymuose.

II SKYRIUS

DARBUOTOJŲ PSICHOLOGINIO SAUGUMO UŽTIKRINIMO VŠĮ BAI SOGALOS PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRO POLITIKOS PRINCIPAI

6. VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centre netoleruojamas bet kokia forma pasireikšti galintis smurtas: priekabiavimas, nepageidaujamas elgesys darbe, siekiant įžeisti darbuotojo orumą dėl amžiaus, negalios, šeimyninės padėties, lyties, nuomonės ar įsitikinimų, fizinis, psichologinis ir/ar seksualinis išnaudojimas, vienkartinis ar sistemingas neetiškas, nepagarbus elgesys bet kurių VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojų atžvilgiu.

7. VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centre netoleruojamas bauginimas, grasinimai siekiant sukelti fizinės, psichologinės skriaudos baimę.

8. VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centre netoleruojamas bet kokia forma pasireikšti galintis mobingas: nuoseklus ilgalaikiu netinkamas elgesys, fizinės, socialinės ar psichologinės gerovės pažeidimas bet kurių VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojų atžvilgiu.

9. VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centras darbą siekia organizuoti taip, kad būtų kuriama saugi ir psichologinei sveikatai palanki darbo aplinka, kad darbuotojas ar jų grupė nepatirtų priešišku, neetišku, žeminančių, agresyvių, užgaulių, įžeidžiančių veiksmy, kuriais kėsiniama į atskiro darbuotojo ar jų grupės garbę ir orumą, fizinį ar psichologinį asmens neliečiamumą ar kuriais siekiama darbuotoją ar jų grupę įbauginti, sumenkinti ar įstumti į beginklę ir bejėgę padėtį.

10. VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centre organizuojant darbą yra atsižvelgiama į psichosocialinę riziką ir psichosocialinių rizikos veiksnių poveikį visiems VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojams.

11. VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centras imasi priemonių, kad kaip įmanoma efektyviau būtų įgyvendinamos psichologinio smurto darbe prevencijos priemonės ir skatina darbuotojus apie galimai patirtus ar pastebėtus psichologinio smurto ir

(ar) mobingo atvejus anonimiškai ar atskleidžiant savo tapatybę pranešti šioje Politikoje nustatyta tvarka, atvirai kalbėti šiomis temomis, rodyti netoleranciją bet kokioms psichologinio smurto darbe apraiškoms.

12. VšĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centras užtikrina darbuotojams galimybę teikti klausimus, siūlymus, prašymus ir (ar) skundus dėl pastebėto ar patiriamo psichologinio smurto ir (ar) mobingo darbe.

13. Jei asmuo kreipėsi ne anonimiškai, o atskleisdamas savo tapatybę, VšĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centras užtikrina pateiktų duomenų konfidencialumą ir taiko asmenų, pateikusių informaciją apie pažeidimus, apsaugos, skatinimo ir pagalbos jiems priemones.

14. VšĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centre smurto ir priekabiavimo atvejus galima registruoti pateikiant VšĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centro vyr. slaugytojai Audronei Beresnevičienei, raštu užpildytą pateiktą anketos formą (galima anketą pildyti ir anonimiškai) arba siųsti el. paštu audr.ber@gmail.com

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Darbuotojai su šia Politika yra supažindinami pasirašytinai ir atlikdami savo darbo funkcijas turi vadovautis šioje Politikoje nustatytais principais.

16. Šios Politikos pažeidimas gali būti laikomas šiurkščiu darbo pareigų pažeidimu ir taikoma atsakomybė numatyta Lietuvos Respublikos darbo kodekse ar kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

17. Politika tvirtinama, keičiama ir naikinama VšĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centro direktoriaus įsakymu.

PRANEŠIMO APIE GALIMĄ SMURTO ATVEJĮ IR PRIEKABIAVIMĄ ANKETA

Kam (koku būdu) pranešta apie galimo smurto ir priekabiavimo atvejį:	
Pranešusio apie galimo smurto ir priekabiavimo atvejį vardas, pavardė, el. paštas, tel. Nr.	
Galimo smurto ir priekabiavimo atvejo laikas (data, val. trukmė ir pan.)	
Galimo psichologinio smurto ir priekabiavimo atvejo vieta	
Kokia smurto forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
Fizinis: užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas ir pan.)	
Psichologinis, emocinis smurtas: žeidžiantys žodžiai, pastabos, grasinimai, draudimai, gąsdinimai, kaltinimai, nesikalbėjimas, tylėjimas, ignoravimas, patyčios, savo nuomonės primetimas kitam žmogui, siekiant savo tikslų	
Elektroninis: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.)	
Kita (trumpai aprašykite):	
Ar yra žinomas, kad toks elgesys yra ne vienkartinis	
Duomenys apie galimo smurto ir priekabiavimo dalyvius	
Galimai patyrusio smurtą ir priekabiavimą vardas, pavardė, pareigos, kita svarbi informacija	
Galimai smurtavusio ir priekabiavusio vardas, pavardė, pareigos, kita svarbi informacija	
Galimai mačiusių, žinančių (liudininkų) vardas, pavardė, pareigos, kita svarbi informacija	
Išsamesnė informacija apie įvykį:	

(užpildžiusio vardas ir pavardė)

(parašas)

DARBUOTOJŲ PSICHOLOGINIO SAUGUMO UŽTIKRINIMO VŠĮ BAISOGALOS PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRO POLITIKA

- ✓ VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centre netoleruojamas bet kokia forma pasireikšti galintis smurtas.
- ✓ VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centre netoleruojamas bauginimas, grasinimai siekiant sukelti fizinės, psichologinės skriaudos baimę.
- ✓ VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centre netoleruojamas bet kokia forma pasireikšti galintis mobingas bet kurių VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojų atžvilgiu.
- ✓ VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centras darbą siekia organizuoti taip, kad būtų kuriama saugi ir psichologinei sveikatai palanki darbo aplinka, kad darbuotojas ar jų grupė nepatirtų priešišku, neetišku, žeminančių, agresyvių, užgaulių, įžeidžiančių veiksmų, kuriais kėsiamasi į atskiro darbuotojo ar jų grupės garbę ir orumą, fizinį ar psichologinį asmens neliečiamumą ar kuriais siekiama darbuotoją ar jų grupę įbauginti, sumenkinti ar įstumti į beginklę ir bejėgę padėtį.
- ✓ VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centre organizuojant darbą yra atsižvelgiama į psichosocialinę riziką ir psichosocialinių rizikos veiksnių poveikį visiems VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojams.
- ✓ VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centras imasi priemonių, kad kaip įmanoma efektyviau būtų įgyvendinamos psichologinio smurto darbe prevencijos priemonės ir skatina darbuotojus apie galimai patirtus ar pastebėtus psichologinio smurto ir (ar) mobingo atvejus pranešti, atvirai kalbėti šiomis temomis, rodyti netoleranciją bet kokioms psichologinio smurto darbe apraiškoms.
- ✓ VŠĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centro užtikrina darbuotojams galimybę teikti klausimus, siūlymus, prašymus ir (ar) skundus dėl pastebėto ar patiriamo psichologinio smurto ir (ar) mobingo darbe.

KUR KREIPTIS PSICHOLOGINĖS PAGALBOS

Bendroji pagalbos linija 1809 vienija šešias paramos linijas:

Linijos pavadinimas	Telefono numeris	Darbo laikas	Kam skirta
Jaunimo linija jaunimolinija.lt	☎ 8 800 28888	🕒 I-VII visą parą	JAUNIMUI Paramą teikia savanoriai
Vaikų linija vaikulinja.lt	☎ 116 111	🕒 I-VII 11-23 val.	VAIKAMS Paramą teikia savanoriai
Vilties linija viltieslinija.lt	☎ 116 123	🕒 I-VII visą parą	SUAUGUSIEMS Paramą teikia savanoriai ir psichikos sveikatos specialistai
Pagalbos moterims linija pagalbosmoterimslinija.lt	☎ 8 800 66366	🕒 I-VII visą parą	MOTERIMS Paramą teikia savanoriai ir psichikos sveikatos specialistai
Tėvų linija tevulinija.lt	☎ 8 800 90012	🕒 I-V 9-13 val. ir 17-21 val.	TĖVAMS PATIRIANTIEMS IŠŠŪKIŲ Paramą teikia profesionalūs psichologai
Sidabrinė linija sidabrinelinija.lt	☎ 8 800 80020	🕒 I-V 8-22 val. 🕒 VI-VII 11-19 val.	SENJORAMS Paramą teikia profesionalūs konsultantai, kalbasi savanoriai, kiti senoliai

Visos paramos linijos:

Linijos pavadinimas	Telefono numeris	Darbo laikas	Kam skirta
Pagalbos vaikams linija pagalbavaikams.lt	☎ 116 111	🕒 I-V 11-19 val.	VAIKAMS IR TĖVAMS PATIRIANTIEMS IŠŠŪKIŲ Paramą teikia savanoriai
Linija „Doverija“	☎ 8 800 77277	🕒 II-VI 16-20 val.	JAUNIMUI RUSŲ KALBA Paramą teikia savanoriai moksleiviai
VšĮ Krizių įveikimo centras krizesiveikimas.lt	☎ krizesiveikimas ☎ krizesiveikimas1	🕒 I-V 16-20 val. 🕒 VI 12-16 val.	SUAUGUSIEMS IR PAAUGLIAMS Konsultuoja psichologai <i>Pirma konsultacija nemokama, velesnės mokamos</i>
Krizinio neštumo centras neplanuotasnestumas.lt	☎ 8 603 57912	🕒 I-V 8-17 val.	MOTERIMS IR ŠEIMOMS IŠGYVENANČIOMS KRIZINĮ NĖŠTUMĄ
Ankstukų pagalbos linija neisnesiotukas.lt	☎ 8 612 03800	🕒 I-VII visą parą	MOTERIMS IR ŠEIMOMS SUSILAUKUSIOMS ANKSTUKŲ Konsultuoja savanosės bei medicinos psichologai
Pagalbos vyrams linija „Nelik vienas“ nelikvienas.lt	☎ 8 604 11119	🕒 I-VII 18-21 val.	VYRAMS Paramą teikia savanoriai ir psichikos sveikatos specialistai.
Vyrų linija vyrulinija.lt	☎ 8 670 00027	🕒 I-V 10-14 val.	VYRAMS Paramą teikia savanoriai, psichologai, psichoterapeutai, priklausomybių konsultantas, teisėninkas